

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2015 r. w Gliwicach

sprawy K. N. (N.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołań K. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 14 listopada 2014 r. i 2 marca 2015 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od 1 października 2014 r.;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 113/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 listopada 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu K. N. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego a jedynie 21 lat, 11 miesięcy i 17 dni oraz nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 9 lat, 11 miesięcy i 15 dni takiej pracy. Do stażu pracy w szczególnych warunkach ZUS nie zaliczył ubezpieczonemu okresu pracy w (...) od 2 grudnia 1991r. do 30 sierpnia 1997r. ponieważ zaświadczenie zostało wydane po likwidacji zakładu pracy.

Kolejno, decyzją z dnia 2 marca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, wskazując że ubezpieczony nie

udowodnił wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego a jedynie 24 lata, 8 miesięcy i 22 dni oraz wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 9 lat, 11 miesięcy i 15 dni takiej pracy.

W odwołaniu od powyższych decyzji ubezpieczony domagał się ich zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, iż posiada wymagany okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, gdyż w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlano (...) w G. od 2 grudnia 1991r. do 30 sierpnia 1997r. wykonywał, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał prace operatora ciężkich maszyn budowlanych, co może potwierdzić zeznaniami świadków. Nadto wskazał, iż posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, bowiem do stażu pracy ZUS nie zaliczył mu m.in. pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 1962r. do 18 czerwca 1974r..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony K. N. urodził się (...) Wiek 60 lat osiągnął (...)

W dniu 16 października 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 14 listopada 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, z uwagi na brak wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych.

ZUS ustalił, iż ubezpieczony na dzień 31 grudnia 1999r. posiada 21 lat, 11 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 9 lat, 11 miesięcy i 15 dni takiej pracy z okresu od 2 lipca 1980r. do 27 lutego 1982r. na stanowisku traktorzysty oraz od 8 sierpnia 1983r. do 30 listopada 1991r. na stanowisku spawacza.

Do pracy w szczególnych warunkach ZUS nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlano (...) w G. od 2 grudnia 1991r. do 30 sierpnia 1997r., ponieważ zaświadczenie potwierdzające stanowisko operatora ciężkich maszyn budowlanych zostało wydane po likwidacji zakładu pracy.

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji załączając do odwołania nowe dowody w tym: oświadczenie wnioskodawcy i zeznania świadków potwierdzające wykonywanie pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 1962r. do 18 czerwca 1974r. , świadectwo pracy ze Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. za okres od 2 lipca 1980r. do 27 lutego 1982r., w którym na odwrocie potwierdzono zaliczenie do okresu zatrudnienia w tym zakładzie zatrudnienia w (...). (...)i B.. w Ł. od 9 stycznia 1976r. do 31 grudnia 1976r. oraz zaświadczenie potwierdzające odbycie zasadniczej służby wojskowej od 24 października 1973r. do 4 sierpnia 1975r.

ZUS dokonał ponownego przeliczenia stażu pracy ubezpieczonego i doliczył ubezpieczonemu do okresów składkowych i nieskładkowych okres zatrudnienia w (...). (...)i B.. w Ł. od 9 stycznia 1976r. do 31 grudnia 1976r. oraz okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 24 października 1973r. do 4 sierpnia 1975r.

Decyzją z dnia 2 marca 2015r. ZUS ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, wskazując że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego a jedynie 24 lata, 8 miesięcy i 22 dni oraz wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 9 lat, 11 miesięcy i 15 dni takiej pracy.

Ubezpieczony odwołał się również od powyższej decyzji ZUS.

Sąd ustalił, iż K. N. w okresie od 2 grudnia 1991r. do 30 sierpnia 1997r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budowlano (...) w G. na stanowisku operatora ciężkich maszyn budowlanych. Ubezpieczony od 1978r. posiada uprawnienia maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych. Przedsiębiorstwo zajmowało się robotami ziemnymi pod wodociągi. Właścicielem przedsiębiorstwa był M. S. (1). W przedsiębiorstwie na stanowisku operatorów było zatrudnionych 2-3 pracowników z uprawnieniami.

Ubezpieczony pracował jako operator koparki a czasem jako operator dźwigu samojezdnego, w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był kierowany do innych prac.

Ubezpieczony posiada uprawnienia spawacza. W zimie, przy bardzo dużych mrozach, kiedy nie można było prowadzić prac ziemnych, sporadycznie pracował jako spawacz.

Odwołujący był brygadzystą. Wykonywał czynności operatora a poza tym dodatkowo odpowiadał za sprzęt i ludzi. Jako brygadzysta nie miał biura.

Pracodawca nie wystawiał pracownikom świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

W spornym okresie zatrudnienia w (...) w G. wraz z ubezpieczonym pracowali świadkowie: A. N. brat odwołującego – pracował w latach 1992 – 2010 na stanowisku operatora koparki, K. S. pracował w latach 1996 – 2015 na stanowisku operatora koparki, A. S. (1) pracował w latach 1991 – 1998 na stanowisku ślusarza.

Ustalono, iż (...) w G. zostało wniesione do spółki (...) S.C. M. S. (1), A. S. (2), M. S. (2) (obecnie (...) Sp. z o.o.).

W zaświadczeniu z dnia 22 września 2014r. M. S. (1) poświadczył, iż K. N. w okresie od 2 grudnia 1991r. do 30 sierpnia 1997r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budowlano (...) w G. na stanowisku operatora ciężkich maszyn budowlanych zgodnie z Wykazem A, dział V poz. 3 pkt.3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.)

Sąd ustalił nadto, iż rodzice ubezpieczonego w okresie od 1962r. do 18 czerwca 1974r. posiadali gospodarstwo rolne o powierzchni 2,9931 ha na terenie gminy P. obręb D.. Właścicielem gospodarstwa był ojciec ubezpieczonego J. N., zamieszkały D. ul. (...).

Ubezpieczony K. N. w okresie od 26 sierpnia 1961r. do 17 maja 1967r. był zameldowany w P. przy ul. (...) (aktualnie Kwiatowa) zaś w okresie od 17 maja 1967r. do 11 grudnia 1975r. był zameldowany w P. przy ul. (...).

Ustalono, iż rodzice odwołującego utrzymywali się z gospodarstwa rolnego. Uprawiali zboże, ziemniaki, hodowali krowy. Ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców. Uczęszczał do szkoły a następnie po powrocie ze szkoły pomagał w tym gospodarstwie wraz z rodzeństwem. Odwołujący przeznaczał na pracę w gospodarstwie 4-5 godzin dziennie. Po ukończeniu szkoły podstawowej ubezpieczony uczył się około 5 miesięcy w szkole przyzakładowej ale zrezygnował z nauki i wrócił na gospodarstwo. Wówczas pracował w gospodarstwie od świtu do nocy w zależności pory roku i rodzaju pracy. Odwołujący jeździł traktorem, bronował. Było to jego jedyne źródło dochodu. Odwołujący mieszkał w gospodarstwie z rodzicami do czasu, kiedy poszedł do wojska.

Fakt wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców potwierdzili świadkowie J. H. i E. K., które były w tym okresie sąsiadkami odwołującego i jego rodziców.

Sąd ustalił, iż zasadniczą służbę wojskową ubezpieczony odbył w okresie od 24 października 1973r. do 4 sierpnia 1975r.

Bezsporne było, że ubezpieczony ukończył 60 lat życia z dniem (...) i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z (...) w G. (k.23), potwierdzenia zameldowania wydanego przez Urząd Miejski w P. z dnia 9 grudnia 2014r. (k.6), zaświadczenia (...) Ośrodka (...) w G. z dnia 11 grudnia 2014r. (k.7), potwierdzenia zameldowania wydanego przez Urząd Miejski w P. z dnia 28 kwietnia 2015r. (34), zeznań świadków: J. H. (nagranie z rozprawy z dnia 14 kwietnia 2015r. min. 24.07 i n. k.30), E. K. (nagranie z rozprawy z dnia 14 kwietnia 2015r. min. 32.03 i n. k.30), A. N. (nagranie z rozprawy z dnia 16 czerwca 2015r. min. 04.53 i n. k.38), K. S. (nagranie z rozprawy z dnia 16 czerwca 2015r. min. 11.22 i n. k.38), A. S. (1) (nagranie z rozprawy z dnia 16 czerwca 2015r. min. 16.52 i n. k.38) oraz przesłuchania ubezpieczonego (nagranie z rozprawy z dnia 16 czerwca 2015r. min. 22.56 i n. k.38). Odnośnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę jego twierdzeniom, które zostały potwierdzone przez zeznania świadków A. N., K. S. i A. S. (1). Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w spornym okresie zatrudnienia, posiadają zatem szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy. Również odnośnie wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców Sąd dał wiarę jego twierdzeniom, które również zostały potwierdzone przez zeznania świadków J. H. i E. K., które mieszkały w spornym okresie w sąsiedztwie gospodarstwa rolnego należącego do rodziców ubezpieczonego, widziały zatem ubezpieczonego przy pracy w tym gospodarstwie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. tj. w dacie złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła zarówno posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego jak i posiadania wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Do stażu pracy ZUS uwzględnił ubezpieczonemu 24 lata, 8 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie zaliczając ubezpieczonemu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców. Do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy uwzględnił mu jedynie 9 lat, 11 miesięcy i 15 dni takiej pracy, nie uwzględniając okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlano (...) w G. od 2 grudnia 1991r. do 30 sierpnia 1997r.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony posiada (na dzień 1 stycznia 1999r.) 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, bowiem do okresu uwzględnionego przez ZUS należało doliczyć odwołującemu pracę w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia tj. od 25 marca 1970r. do czasu powołania go do odbywania zasadniczej służby wojskowej – w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1)okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2)przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3)przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Świadkowie potwierdzili, że rodzice ubezpieczonego w okresie od 1962r. do 18 czerwca 1974r. posiadali gospodarstwo rolne, z którego się utrzymywali, w którym sami pracowali, i w którym również pracował ubezpieczony wraz z rodzeństwem. Rodzice odwołującego uprawiali zboże, ziemniaki, hodowali zwierzęta. Ubezpieczony kiedy uczęszczał do szkoły, po powrocie ze szkoły pomagał w tym gospodarstwie przez 4-5 godzin dziennie. Po ukończeniu szkoły podstawowej uczył się około 5 miesięcy w szkole przyzakładowej ale zrezygnował z nauki i wrócił na gospodarstwo, gdzie pracował do czasu, kiedy poszedł do wojska. W gospodarstwie pracował przez cały dzień w zależności pory roku i rodzaju pracy i wykonywał wszelkie prace zarówno polowe jak i przy zwierzętach.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało także, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem do takiej pracy należało zaliczyć mu sporny okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlano (...) w G. od 2 grudnia 1991r. do 30 sierpnia 1997r.

Z materiału dowodowego wynika, że przedsiębiorstwo to zajmowało się robotami ziemnymi pod wodociągi a ubezpieczony w całym okresie spornym pracował jako operator koparki a czasami operator dźwigu samojezdnego. Taką pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jedynie sporadycznie w zimie, przy bardzo dużych mrozach, kiedy nie można było prowadzić prac ziemnych, pracował jako spawacz.

Wykonywane przez ubezpieczonego prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych są wymienione pod poz. 3, działu V, wykazu A, stanowiącego załącznik do wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w

szczególным charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), zawierającego wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Natomiast prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym są wymienione pod poz. 12, działu XIV, wykazu A, stanowiącego załącznik do wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym zarówno pracę ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców jak i charakter jego pracy w spornym okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlano (...) w G., uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające.

Należy przy tym wskazać, że w postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Reasumując, należało uznać, że K. N. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym jak i 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Nie było sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE i na dzień wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagany wiek 60 lat.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia 1 października 2014r. tj. od miesiąca złożenia wniosku.

W punkcie drugim wyroku – na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., Nr 490) – Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy